

Ds 2011:4 Behandling av personuppgifter vid Inspektionen för socialförsäkringen, m.m., (Dnr S2011/993/SF)

Sammanfattning

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (IAF) instämmer i förslaget att de viktigaste ramarna för personuppgiftsbehandlingen vid Inspektionen för socialförsäkringen (ISF) bör regleras i en särskild registerlag.

IAF kan konstatera rent allmänt att en tillsynsmyndighets registerlag måste utformas så att myndigheten har möjlighet att fullfölja sitt uppdrag. Vid en sådan utformning måste dock alltid en lämplig avvägning göras mellan intresset av skydd för enskildas personliga integritet och kravet på effektiva och ändamålsenliga rutiner för myndighetens verksamhet.

IAF:s synpunkter på förslaget utgår i första hand på ISF:s möjligheter att bedriva en rättssäker och effektiv tillsynsverksamhet.

I detta fall är det så att ISF enligt förordningen (2009:602) med instruktion för ISF har till uppgift att genom systemtillsyn och effektivitetsgranskning värna rättssäkerheten och effektiviteten inom socialförsäkringsområdet. Detta område utgörs av den verksamhet som bedrivs av Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten, i de delar som inte står under Finansinspektionens tillsyn, och Skatteverket, i de delar som avser beslut om pensionsgrundande inkomst samt av verksamheter som gränsar till socialförsäkringsområdet. Detsamma gäller samverkansinsatser med anknytning till socialförsäkringsområdet.

Avsnitt 5.5 Ändamålen med personuppgiftsbehandlingen

I promemorian föreslås det bland annat att ISF ska få behandla personuppgifter endast om det behövs för vissa angivna primära och sekundära ändamål.

De primära ändamålen avser myndighetens eget behov av att behandla personuppgifter för att kunna fullfölja sitt uppdrag, medan de sekundära ändamålen avser myndighetens utlämnande av personuppgifter för att tillgodose andras behov.

I förslagets 4 § punkten 2 har ISF:s möjligheter att behandla personuppgifter av verksamhet som bedrivs av Pensionsmyndigheten inte begränsats i enlighet med 2 § punkten 2 ISF:s instruktion. Av denna framgår det att ISF ska utöva systemtillsyn och effektivitetsgranskning av den verksamhet som Pensionsmyndigheten bedriver, dock inte i de delar som står under Finansinspektionens tillsyn.

Vad gäller ändamålsbestämmelsen i förslagets 5 § har denna inte utformats så att ISF får möjlighet att behandla personuppgifter inom hela sitt granskningsområde såsom detta har formulerats i 3 § ISF:s instruktion.

Avsnitt 5.5.4 Känsliga personuppgifter och personuppgifter om lagöverträdelser m.m.

Enligt förslagets 8 § ska ISF få behandla känsliga personuppgifter som avses i 13 § personuppgiftslagen (1998:204) och personuppgifter som avses i 21 § samma lag om uppgifterna har inhämtats från Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten, Skatteverket eller Arbetsförmedlingen. Med tanke på att ISF enligt sin instruktion får utöva systemtillsyn över och utföra effektivitetsgranskning av verksamheter som gränsar till socialförsäkringsområdet samt samverkansinsatser med anknytning till socialförsäkringsområdet kan ISF behöva tillgång till nämnda uppgifter även från andra myndigheter.

IAF har i sin registerlag inte motsvarande begränsningar som enligt förslagets 8 §. En motsvarande begränsning för IAF skulle allvarligt försvåra IAF:s verksamhet.

Avsnitt 5.8 En tillsynsdatas

Vad gäller förslagets 14 § om en tillsynsdatas har det inte föreslagits att den ska begränsas till att avse uppgifter som behandlas gemensamt i verksamheten såsom det har gjorts i andra registerförfattningar, t.ex. i lagen (2006:469) om behandling av personuppgifter vid IAF.

Som även framgår av promemorian är det dock inte optimalt att använda sig av begreppet datas i det sammanhang som förslaget avser.

Avsnitt 5.8.2 Sökbegrepp

Förslagets 16 § innebär att inga andra känsliga personuppgifter som avses i 13 § personuppgiftslagen (1998:204) än sådana som rör hälsa får användas som sökbegrepp i tillsynsdatasen samt att sådana personuppgifter som avses i 21 § personuppgiftslagen inte får användas som sökbegrepp i tillsynsdatasen.

IAF delar bedömningen att känsliga personuppgifter ska begränsas som sökbegrepp. Begränsningen får dock inte bli alltför snäv utifrån de behov som ISF har i sin tillsyns- och granskningsverksamhet. Det kan till exempel gälla möjligheterna att belysa om personer med olika etnisk bakgrund behandlas lika.

IAF bedömer även att ISF utifrån sin tillsyns- och granskningsverksamhet behöver kunna söka på personuppgifter om lagöverträdelser, bl.a. för att följa upp eller granska bidragsbrottslagen (2007:612) och lagen (2008:206) om underrättelseskyldighet vid felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen.

Avsnitt 7 Direktåtkomst

Förslaget om direktåtkomst innebär att ISF genom införandet av en ny paragraf i 114 kap. socialförsäkringsbalken (2010:110) får tillgång till vissa uppgiftssamlingar hos Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten. Detta är bra. IAF bedömer dock att de uppgifter som ISF enligt förslaget ska få

direktåtkomst till hos Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten blir alltför begränsade utifrån ISF:s verksamhetsbehov.

För att ISF ska kunna fullfölja hela sitt uppdrag och även granska Skatteverkets verksamhet med pensionsgrundande inkomst, verksamheter som gränsar mot socialförsäkringsområdet samt samverkansinsatser kommer ISF att även behöva direktåtkomst till vissa andra myndigheters uppgifter i de delar som rör ISF:s tillsyns- och granskningsområde.

IAF anser generellt sett att direktåtkomst är att föredra framför utlämnande på medium. När uppgifter lämnas ut på medium kan den utlämnande myndigheten inte säkert veta vem hos den mottagande myndigheten som får tillgång till de utlämnade uppgifterna. Vid användande av direktåtkomst är det relativt enkelt att genom överenskommelser mellan myndigheter styra vad den mottagande myndigheten får behörighet till och vad varje medarbetare hos den myndigheten får behörighet till. Då går det också att genom loggning spåra vilka uppgifter som har sökts och vem som har gjort sökningarna. Om den utlämnande myndigheten vid sin loggning upptäcker att medarbetare hos den andra myndigheten har gjort sökningar som kan ifrågasättas, måste den medarbetaren kunna förklara i vilket syfte sökningen har gjorts. IAF har tillsammans med Arbetsförmedlingen arbetat fram en överenskommelse om direktåtkomst som bygger på dessa utgångspunkter.

I detta ärende har Anne-Marie Qvarfort beslutat. Kerstin M Claesson har varit föredragande. I den slutliga handläggningen av detta ärende har också Lars Seger och Jessica Idbrant deltagit.

Anne-Marie Qvarfort

Kerstin M Claesson